

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВЛОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ВИВЧЕННЯ
ПРОБЛЕМ ЗЛОЧИННОСТІ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради НДІ ВПЗ імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України протокол № 6 від 09 вересня 2020 р.
Директор

Владислава БАТИРГАРЕСВА

СИЛАБУС

ПРАВОВІ ЗАСАДИ КРИМІНАЛІСТИКИ

ВИКЛАДАЧІ	
<i>Шепітько Валерій Юрійович</i> , головний науковий співробітник, керівник наукових робіт лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент, академік НАПрН України.	
Контактний телефон	+38 057 704-16-15 (роб.)
E-mail	Shepitko.valery@gmail.com.
<i>Авдєєва Галина Костянтинівна</i> , провідний науковий співробітник лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник.	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	gkavdeeva@ukr.net.
Назва освітньо-професійної програми	Право
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 Право, 081 Право

Статус дисципліни	Дисципліна циклу вільного вибору аспіранта вибіркової компоненти, викладається у 3 та 4 семестрах II курсу в обсязі 4 кредитів
МОВА ВИКЛАДАННЯ	Українська
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	<p>Консультації навчальної дисципліни відбуваються:</p> <p><i>аудиторні консультації</i> – аудиторія № 504 згідно з графіком консультацій;</p> <p><i>онлайн консультації</i> – через Zoom за попередньою домовленістю з викладачем. Для погодження часу онлайн консультації слід писати на електронну пошту Авдєєвій Г. К. gkavdeeva@ukr.net. або телефонувати за номером +38 057 715-62-08.</p> <p>Пропуск занять:</p> <p>для відпрацювання пропущених занять, узгодження виду відпрацювання та ін. питань слід звернутись до Авдєєвої Г. К. на електронну пошту gkavdeeva@ukr.net або зателефонувати за номером +38 057 715-62-08</p>
ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	<p>Прослуховуючи цей курс, здобувачі погоджуються виконувати вимоги принципів академічної доброчесності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати всі завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб; - надавати для оцінювання лише результати власної роботи; - не вдаватися до кроків, що можуть у нечесний спосіб покращити власні результати навчання чи погіршити/покращити результати інших здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; - ні в який спосіб не публікувати відповіді на питання, що ставляться в рамках навчальної дисципліни для оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	Надання необхідного обсягу спеціальних юридичних знань у галузі криміналістики в умовах змагального кримінального процесу, що сприятиме розвитку професійного мислення, вдосконаленню навичок щодо здатності самостійного прийняття рішень та орієнтації у зазначеній галузі знань в умовах реалізації наукової діяльності та діяльності, пов'язаної з подальшою практичною роботою у галузі боротьби зі злочинністю. Здійснення кваліфікованої юридичної підготовки науковців й майбутніх працівників правозастосовних органів України, здатних вирішувати складні завдання щодо застосування засобів криміналістичної

	техніки, тактики слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та судових дій в умовах чинного законодавства України, методики розслідування злочинів, призначення судової експертизи (залучення експерта) та ін.
ФОРМАТ КУРСУ	Форма навчання – денна / заочна.
ФОРМИ І ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	Види навчальних занять: лекції, семінарські, індивідуальна робота, індивідуальні консультації, елементи дистанційного навчання, проміжний та підсумковий контроль.
ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА	<ul style="list-style-type: none"> – вивчення додаткових нормативних і літературних джерел щодо організації і проведення наукових досліджень та розв’язання наукознавчих проблем; – участь у наукових заходах, тематикою яких є, зокрема, проблеми наукознавства; – підготовка наукових доповідей та їх презентація з проблемних питань наукознавства; – написання наукових есе, рефератів, наукових оглядів, контрольних робіт, статей та тез наукових доповідей з окремих наукознавчих проблем; – узагальнення юридичної практики, необхідної для аналізу і розв’язання наукознавчих проблем; - інші форми індивідуальної роботи за узгодженням з викладачем.
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	Проміжний контроль – у формі заліку. Підсумковий контроль – у формі екзамену.
ПЕРЕКВІЗИТИ	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з філософії.
НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ	Мультимедійне обладнання, комп’ютерне забезпечення з виходом в мережу Інтернет
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	<p>Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії у результаті освоєння навчальної дисципліни повинен продемонструвати такі результати навчання:</p> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструвати обізнаність про наукові концепції щодо формування криміналістичних засобів та системи криміналістики; - визначати сучасні проблеми правових основ застосування криміналістичних засобів в кримінальному, цивільному та інших галузях судочинства, основні теоретичні підходи щодо їх розв’язання; - виявляти системні знання з правових основ діяльності системи криміналістичних установ в

	<p>Україні та інших державах;</p> <ul style="list-style-type: none"> - описувати методи криміналістики на сучасному рівні розвитку науки і техніки та критерії допустимості їх використання в судочинстві; - демонструвати знання правових основ застосування сучасної криміналістичної техніки в правозастосовній діяльності; - визначати особливості використання спеціальних знань в умовах змагального кримінального судочинства в Україні; - розкривати правові основи функціонування автоматизованих комп'ютерних систем у правозастосовній діяльності; - демонструвати знання правових засад використання у судочинстві України засобів криміналістичної тактики; - орієнтуватися стосовно процесуальної регламентації проведення негласних слідчих (розшукових) дій; - описувати проблеми методичного забезпечення розслідування нових видів злочинів та ін. <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно застосовувати на практиці набуті знання з теорії криміналістики; - оптимально використовувати методи наукової та практичної діяльності у галузі криміналістики, визначати оптимальні умови ефективного їх застосування з урахуванням криміналістичної характеристики злочинів; - належним чином застосовувати сучасні техніко-криміналістичні засоби з метою виявлення, фіксації та дослідження доказової інформації; - раціонально застосовувати окремі криміналістичні прийоми виявлення та фіксації комп'ютерної інформації; - ефективно використовувати допустимі тактико-криміналістичні засоби під час організації та проведення окремих процесуальних дій та ін.
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	
Змістовний блок I: Теоретичні основи криміналістики	
Лекція	ТЕМА № 1. Предмет, система та завдання криміналістики в сучасних умовах. 2
Лекція	ТЕМА № 2. Методи криміналістики на сучасному рівні розвитку науки і техніки, правові основи допустимості їх використання у судочинстві. 2

Семінарське заняття 1	Предмет, система та завдання криміналістики в сучасних умовах. Методи криміналістики на сучасному рівні розвитку науки і техніки, правові основи допустимості їх використання у судочинстві.	2
Лекція	ТЕМА № 3. Теорія криміналістичної ідентифікації. Правове регулювання здійснення окремих видів ідентифікації в Україні.	2
Лекція	ТЕМА № 4. Теорії криміналістичної діагностики та ситуалогії. Криміналістична профілактика.	2
Семінарське заняття 2	Теорія криміналістичної ідентифікації. Правове регулювання здійснення окремих видів ідентифікації в Україні. Теорії криміналістичної діагностики та ситуалогії. Криміналістична профілактика.	2
Змістовний блок II: Криміналістична техніка		
Лекція	ТЕМА № 5. Правове регулювання застосування сучасної криміналістичної техніки у судочинстві України.	2
Лекція	ТЕМА № 6. Правове регулювання використання цифрової фотографії, звуко- та відеозапису у судочинстві України.	2
Семінарське заняття 3	Правове регулювання застосування сучасної криміналістичної техніки у судочинстві України. Правове регулювання використання цифрової фотографії, звуко- та відеозапису у судочинстві України.	2
Лекція	ТЕМА № 7. Правові основи застосування інформаційних технологій та автоматизованих комп'ютерних систем в правозастосовній діяльності.	2
Семінарське заняття 4	Правові основи застосування інформаційних технологій та автоматизованих комп'ютерних систем в правозастосовній діяльності.	2
Лекція	ТЕМА № 8. Криміналістичні прийоми виявлення, фіксації та дослідження комп'ютерної інформації.	2
Лекція	ТЕМА № 9. Мікрооб'єкти у кримінальному провадженні: поняття; класифікація; способи виявлення, фіксації, вилучення та дослідження.	2
Семінарське заняття 5	Криміналістичні прийоми виявлення, фіксації та дослідження комп'ютерної інформації. Мікрооб'єкти у кримінальному провадженні: поняття; класифікація; способи виявлення, фіксації, вилучення та дослідження.	2
Змістовний блок III: Криміналістична тактика		
Лекція	ТЕМА № 10. Проблеми процесуальної регламентації проведення негласних слідчих (розшукових) дій.	2
Семінарське заняття 6	Проблеми процесуальної регламентації проведення негласних слідчих (розшукових) дій.	2
Лекція	ТЕМА № 11. Використання спеціальних знань у судочинстві в Україні.	2
Семінарське заняття 7	Використання спеціальних знань у судочинстві в Україні.	2
Змістовний блок IV: Криміналістична методика		
Лекція	ТЕМА № 12. Методика розслідування злочинів: сутність, функції та структура.	2

Семінарське заняття 8	Методика розслідування злочинів: сутність, функції та структура.	2	
УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ			
Форми освітнього процесу, які передбачають оцінювання здобувача		3-й семестр	4-й семестр
<i>Семінарські заняття</i>		15	15
<i>Самостійна робота</i>		20	
<i>Контрольні заходи</i>	Проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах/незарах	-
	Підсумковий контроль у формі екзамену	-	50
Разом:			100
ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ			
Види занять	Кількість балів відповідно до виду заняття (за один вид заняття)	Критерії оцінювання	
<i>Семінарські заняття під час аудиторної роботи</i>	5	відмінний рівень засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки	
	4	добре засвоєння матеріалу з теми, але є незначні помилки	
	3	задовільний рівень засвоєння матеріалу з теми, суттєві і у значній кількості помилки	
	2	поганий рівень засвоєння матеріалу з теми, значна кількість недоліків	
	1	мінімальний рівень засвоєння матеріалу з теми, але достатній для оцінювання	
	0	поверхневий рівень засвоєння матеріалу з теми, велика кількість помилок	
<i>Індивідуальні завдання</i>	9-10	глибоке знання проблем, пов'язаних із темою завдання (дослідження), вільне володіння матеріалом, вміння самостійно і творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні висновки	
	7-8	в роботі розкрито основні положення теми завдання (дослідження), але є деякі неточності у викладеному матеріалі, теоретичні поняття недостатньо підтверджені фактичними даними	
	5-6	основні положення теми завдання (дослідження) розкрито, але деякі питання висвітлено не в повному обсязі та не має підтвердження теоретичних понять фактичними даними, відсутній творчий підхід до дослідження	

	3-4	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю суттєвих помилок, відсутні самостійні висновки
	1-2	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, взагалі відсутні висновки, вбачається доволі слабе знання предмета дослідження
	0	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, вбачається відсутність самостійності дослідження
<u>Контрольні заходи:</u>		
- проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах	теоретичний матеріал засвоєно на рівні, достатньому для самостійних висновків
	незарах	теоретичний матеріал не засвоєно взагалі, відсутність уявлення про предмет навчальної дисципліни
- підсумковий контроль у формі екзамену	50	- всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у науково-дослідній роботі
	40	- достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для науково-дослідної роботи
	30	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на екзамені за наявності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	20	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на екзамені при відсутності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	10	- прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - помилки та суттєві неточності у відповіді на екзамені
	0	- відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - відсутність очікуваних результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS				
Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в Інституті	Рівень компетентності
A	ВІДМІННО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії має всебічні знання в межах вимог навчальної програми, уміє формулювати висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, творчої діяльності, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.	5	90-100	Високий
B	ДУЖЕ ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії добре володіє вивченим матеріалом з дисципліни в межах вимог навчальної програми, намагається формулювати світоглядні та методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. Водночас відповідь має певні неточності.	4	80-89	Достатній
C	ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії виявляє знання в межах вимог навчальної програми. Робить спроби формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань. Уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за зразком. Водночас відповідь є недостатньо осмисленою, має помилки і неточності.		70-79	
D	ЗАДОВІЛЬНО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює частину навчального матеріалу і виявляє здатність формулювати висновки на основі	3	65-69	Середній

	отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки.			
Е	ДОСТАТНЬО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, відтворює значну його частину на репродуктивному рівні. Відповідь має суттєві помилки.		60-64	
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО (з можливістю повторного складання семестрового контролю). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює незначну частину навчального матеріалу виявляє слабку здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.	2	35-59	Низький
F	НЕЗАДОВІЛЬНО (з повторним обов'язковим вивченням залікового кредиту). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.		34 і менше	
Орієнтовний перелік питань до екзамену	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення, розвиток та становлення криміналістики, формування її системи. 2. Теорія криміналістичної ідентифікації. 3. Допустимість використання загальнонаукових та спеціальних методів криміналістики та її правові основи. 4. Законодавче регулювання застосування науково-технічних засобів. 5. Криміналістичне дослідження документів. 6. Судова фотографія та відеозапис як галузь криміналістичної техніки. 7. Криміналістичне ототожнення людини за ознаками зовнішності. 8. Трасологія: загальні положення. 9. Криміналістичне дослідження письма. 10. Основи криміналістичної техніки. 11. Методи криміналістики. 12. Судова балістика. 13. Використання судової фотографії та відеозапису, її правовий режим. 14. Поняття, класифікація та значення документів в правозастосовній діяльності. 			

15. Нормативно-правова регламентація почеркознавчої та лінгвістичної експертизи мовлення.
16. Застосування положень трасології в кримінальному провадженні та її правові основи.
17. Окремі галузі трасології.
18. Вчення про криміналістичну версію.
19. Розробка і використання засобів криміналістичної тактики та її правові засади.
20. Організація та планування розслідування.
21. Нормативно-правове регулювання призначення та проведення експертизи зброї та слідів і обставин її використання.
22. Здійснення окремих видів ідентифікації в Україні та інших державах та її правове регулювання.
23. Розробка тактичних засобів проведення слідчих (розшукових) дій та її правові основи.
24. Функціонування системи кримінальної реєстрації та використання баз даних криміналістичних обліків в правозастосовній діяльності та її правові основи.
25. Загальні положення криміналістичної тактики.
26. Ідентифікація людини за ознаками зовнішності та її правові форми.
27. Нормативно-правове регулювання призначення та проведення експертизи зброї та слідів і обставин її використання.
28. Зв'язки криміналістики з правовими науками.
29. Діяльність криміналістичних установ в Україні та інших державах та її правові основи.
30. Тактика слідчих (розшукових) дій.
31. Теоретичні та правові основи формування криміналістичних методик.
32. Розслідування злочинів проти життя та здоров'я особи. Правові джерела формування окремих криміналістичних методик.
33. Залучення експертів та проведення судових експертиз. Правова регламентація здійснення експертами своєї професійної діяльності.
34. Розслідування злочинів проти життя та здоров'я особи.
35. Розслідування злочинів проти власності. Правові джерела формування окремих криміналістичних методик.
36. Поняття «криміналістика характеристика злочинів». Структура криміналістичної характеристики злочинів та її елементів.
37. Розслідування злочинів корупційної спрямованості. Правові джерела формування окремих криміналістичних методик.
38. Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності.
39. Розслідування злочинів проти довкілля. Правові джерела формування окремих криміналістичних методик.
40. Розслідування підпалів і порушень встановлених законодавством вимог пожежної безпеки.
41. Розслідування злочинів у сфері використання комп'ютерної техніки.
42. Розслідування злочинів, що вчиняються організованими злочинними групами.
43. Криміналістична методика судового розгляду у кримінальному провадженні як засіб забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції.
44. Проблеми формування та реалізації тактичних основ негласних слідчих (розшукових) дій.

	45. Формування окремих криміналістичних методик та їх правові джерела.
Рекомендована література (основна, допоміжна)	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія. 952 с. 2. Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції: монографія / В. Ю. Шепітько та ін.; за ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. Харків: Апостіль, 2017. 260 с. 3. Криміналістика: підручник / В. В. Тіщенко та ін.; за ред. В. В. Тіщенка. Одеса: Гельветика, 2017. 556 с. 4. Криміналістика: підручник / В. В. Пясковський та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 544 с. 5. Криміналістика: підручник: у 2 т. / Харків: Право, 2019. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. 456 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Домашенко О. М. Тактичні помилки у слідчій діяльності: монографія / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Апостіль, 2019. 168 с. 2. Експертизи у судочинстві України: наук.-практ. посіб. / за заг. ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 504 с. 3. Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці, судовій експертизі та юридичній практиці: матеріали міжнар. «круглого столу» (м. Харків, 12 груд. 2019 р.). Харків: Право, 2019. 164 с. 4. Керик Л. І. Особа злочинця як елемент криміналістичної характеристики доведення до самогубства. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2015. Вип. 130. С. 162-168. 5. Криміналістика: учебник / Т. В. Аверьянова и др. 4-е изд., перераб. и доп. Москва: Норма, ИНФРА-М. 2019. 928 с. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: затв. наказом М-ва юстиції України від 06.07.2017 № 570. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text. 2. Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ: затв. постановою Каб. Мін. України від 14.11.2018 № 1024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-п#Text. 3. Порядок застосування електронних засобів контролю: затв. наказом МВС України від 08.06.2017 № 480. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-17#Text. 4. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text. 5. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text.